

Mattilsynet fører tilsyn med Distribusjonssystem

Vi sender i år ut våre sjekklister i forbindelse med årets tilsyn. Vi ønsker at vannverkene skal være godt forberedt til de tilsynene som blir avtalt. De vannverkene vi ønsker å føre tilsyn med, kontakter vi i god tid for å avtale dato for tilsyn. Noen tilsyn kan bli gjennomført elektronisk etter avtale med vannverkene.

Mattilsynet har ved dette tilsynet fokus på distribusjonsnett

- Har dere gjort en god nok vurdering og håndtering av potensielle farer knyttet til distribusjonssystemet som kan true leveringen av nok, trygt drikkevann (§ 6, § 10, § 12 siste ledd)
- Har dere status for tilstanden til hele distribusjonssystemet (§ 15 første ledd, § 16)
- Har dere lagt en plan for vedlikehold og fornying av distribusjonssystemet (§ 15 andre ledd)
- Har dere en plan som er oppdatert og tilstrekkelig ambisiøs og konkret (§ 15 første og andre ledd)
- Følger dere planen (§ 15 andre ledd)

Disse regelverkskravene vil vi ha spesielt fokus på:

- § 6. Farekartlegging og farehåndtering
 - jf § 7. Internkontroll
- § 15. Distribusjonssystem og internt fordelingsnett, første og andre ledd
 - jf § 10. Forebyggende sikring, § 12. Beskyttelsestiltak, siste ledd og § 16. Materialer

Her kan dere finne aktuell informasjon:

- [Drikkevannsforskriften](#)
- [Veiledning til drikkevannsforskriften](#)
- Mattilsynets veileder: [Økt sikkerhet og beredskap i vannforsyningen](#)
- [Nasjonale mål for vann og helse](#)
- Fra bransjen: Rapporter fra Norsk Vann som også kan være et nyttig hjelpemiddel:
 - Rapport 232/2018 Plastrør for vannforsyning og avløp - hvordan oppnå 100 års levetid
 - Rapport 221/2016 Smart ledningsfornyelse – bruk av NoDig-metoder
 - Rapport 220/2016 Kritiske ledninger for vann og avløp – klassifisering og tiltaksvurdering
 - Rapport 215/2015 Tilbakestrømssikring - veiledning til vannverkseiere
 - Rapport 208/2014 Sikring av kvalitet på ledningsanlegg
 - Rapport 206/2014 Biostabilitet i drikkevannsnett
 - Rapport 196/2013 Veiledning i tilstandskartlegging og fornyelse av VA-transportssystemer
 - Rapport 173/2010 Veiledning for bruk av duktile støpejernsrør
 - Rapport 161/2008 Helsemessig sikkert vannledningsnett

KRAVPUNKT: DRIKKEVANN - FAREKARTLEGGING OG FAREHÅNDBTERING

Regelverk [Drikkevannsforskriften § 6: Farekartlegging og farehåndtering](#)

Har dere kartlagt og forstått utfordringene ved distribusjonssystem? Følger dere opp avvik på en tilfredsstillende måte?

Vi ønsker svar på spørsmålene:

- 1) Har dere identifisert hvilke farer som må forebygges, fjernes eller reduseres til et akseptabelt nivå for distribusjonssystemet (§ 6)?
Stikkord som kan være relevante: Hvem deltar i denne farekartleggingen? Når gjennomførte dere en farekartlegging av distribusjonssystemet sist? Er det vurdert om analyseresultater skal inngå i vurderingsgrunnlaget?
- 2) Har dere systematiske og regelmessige oppfølginger av avviksregistreringer for distribusjonssystemet (§ 6, jf. § 7)?
Stikkord som kan være relevante: Er noen av avvikene blitt farevurdert? Hvordan følges dette opp? Hvem er ansvarlig? Revideres ev. prøvetakingsplanen?
- 3) Håndteres de identifiserte farene i distribusjonssystemet på en tilfredsstillende måte (§ 6)?
Stikkord som kan være relevante: Hvordan bruker dere farekartleggingen og farehåndteringen i utarbeidelsen av en plan for hvordan distribusjonssystemet skal vedlikeholdes? Og fornyes? Følges farekartleggingen opp med prøvetaking?

KRAVPUNKT: DRIKKEVANN – DISTRIBUTJONSSYSTEM – TILFREDSSTILLELLENDE

Regelverk [Drikkevannsforskriften § 15: Distribusjonssystem og internt fordelingsnett, første ledd](#)

Kjenner dere tilstanden til distribusjonssystemet, med hovedvekt på vannledningene? Driftes det på en tilfredsstillende måte?

Vi ønsker svar på spørsmålene:

- 1) Hvordan er tilstanden på vannledningene (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: Alder, teknisk tilstand (korrosjon), i hvilken grad vannledningene er utsatt for biofilm og vurderinger av hvordan vannkvaliteten og forhold i grunnen påvirker de ulike materialene.
- 2) Kjenner dere lekkasjeprosenten (§ 15)? Hvordan har dere ev. kommet frem til denne?
Stikkord som kan være relevante: Hvordan er utviklingen av lekkasjeprosent over tid? Er private stikkledninger med i beregningen?
- 3) Har dere rutine for regelmessig lekkasjesøk (§ 15)?
- 4) Hvordan er tilstanden til kummene (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: Alder, utforming, ventiltyper, type brannventiler, drenering/kan det stå vann i kummen og funksjonalitet (er det mulig å åpne og stenge ventilene?).
- 5) Hvordan er tilstanden til pumpene (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: kapasiteter ved endret vannstrøm og tilgang på reservedeler/pumper.
- 6) Hvordan er tilstanden på materialene som er i bruk (§ 15, jf. § 16)?
Stikkord som kan være relevante: Stilles krav til leverandørene av materialene? Hvilke? Hvordan sikrer dere at dere bare benytter materialer som ikke avgir stoffer til drikkevannet i helsefarlige mengder?
- 7) Hvordan driftes distribusjonssystemet (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: Rutiner for overvåking av trykkforhold? Rutiner hvor overvåking av vannforbruk? Rengjøringsrutiner?
- 8) Hva slags forebyggende sikring er gjort for relevante deler av distribusjonssystemet (§ 15, jf. § 10)?
Stikkord som kan være relevante: Finnes det for eksempel store kummer/fordelingskummer som bør sikres ekstra? Hvordan sikrer dere at manuelle og elektroniske styringssystemer er tilstrekkelig sikret mot uautorisert tilgang og bruk? Er det behov for adgangsbegrensning på rom hvor styringssystemene er plassert? Er styringssystemene sikret mot dataangrep?
- 9) Hvilket arbeid er gjort med abonnenter som kan utgjøre en særlig fare for forurensning ved tilbakestrømming (§ 15, jf. § 12)?
Stikkord som kan være relevante: Har der oversikt over abonnenter som kan utgjøre en særlig fare for forurensning av drikkevannet ved tilbakestrømming? Oppdager dere abonnenter som endrer aktivitet og vil kunne utgjøre en særlig fare for forurensning av drikkevannet?

KRAVPUNKT: DRIKKEVANN – DISTRIBUTJONSSYSTEM – PLAN

Regelverk [Drikkevannsforskriften § 15: Distribusjonssystem og internt fordelingsnett, andre ledd](#)

Har dere planer for vedlikehold og fornying? Reviderer dere planen jevnlig? Følge dere planen?

Vi ønsker svar på spørsmålene:

- 1) Har dere en plan for hvordan distribusjonssystemet skal vedlikeholdes (§ 15)?
- 2) Er vedlikeholdsplanen basert på et godt nok informasjonsgrunnlag (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: Vannkvalitet på nettet, abonnentklager, resultater av inspeksjoner, oversikt over alle ledningsbrudd, bruddfrekvens, type materialer og dimensjoner på vannledningene som får brudd, flomutsatte deler, sanering av felleskummer for kloakk og drikkevann, lekkasjetap, resultater fra lekkasjesøk, spesielt sårbare vannledninger der brudd får store konsekvenser, vannledninger som ligger i samme grøft som avløpsledninger.
- 3) Påvirker lekkasjeprosenten vedlikeholdsplanen (§ 15)?
Utdypende info: Det er et krav om at distribusjonssystemet er i tilfredsstillende stand, og at grunnvann og overflatevann brukes bærekraftig. Planen bør derfor omfatte arbeidet som gjøres for å redusere lekkasje.

Stikkord som kan være relevante: Inneholder vedlikeholdsplanen noe om hvordan dere skal redusere lekkasjeandelen? Har dere satt mål for å redusere lekkasje?
- 4) Omfatter planen drift og kvalitet av provisoriske vannledninger (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: Desinfeksjon, materialvalg, oppbevaring og instruks.
- 5) Følges vedlikeholdsplanen (§ 15)?
- 6) Har dere en plan for fornying av distribusjonssystemet (§ 15)?
- 7) Er planen om fornying ambisiøs og konkret nok (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: Er det fastsatt mål for fornying? Hvilke mål har dere? Er de ulike tiltakene prioritert? Hvilke tidsfrister har dere satt for gjennomføring? Hvem har ansvar for fastsetting?
- 8) Følges planen for fornying (§ 15)?
- 9) Hvilke rutiner finnes for revidering av planene (§ 15)?
Stikkord som kan være relevante: Hvordan gjøres dette? Når? Brukes farekartleggingen? Hvem er ansvarlig?